

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K. za pol leta 12 K. za četrt leta 6 K in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložen naročnine se upravnštvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične tevilke po 6 stot. (3 nvč.); izven Trsta pa po 8 st.

Telefon številka 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo v ulici **Molin piccolo št. 3. II. nadstr.** Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna: ulica Carintia št. 12.

Zadnji termin.

Pod tem zaglavjem priobčuje praška »Politik« članek, v katerem se bavi s krvavimi dogodki na Hrvaškem in izreka najhujšo, uničevalno obsodbo nad madjarskim zistemom grofa Khuena Hedervary-ja. Ali ostra, usodna beseda je padla in tem članku tudi na adresu avstrijske monarhije — usodna beseda o hvaležnosti, o plačilu, ki je dobivajo sedaj Hrvatje. Koliko bi se dalo pisati o tem koščljivem in ob enem veleintereasantnem poglavju...! To vam je pravo poglavje o psihologiji življenja držav in — državnikov.

V prvem delu povdarja člankar praškega lista že znane stvari: kako je ban Khuen-Hedervary postal najobsojnejši človek na Hrvaškem, kako se moral slednjič priti do silnega odpora in kakimi sredstvi hoče ban sedaj — ko vihra silen vihar po vsej deželi — »vpostaviti red in mir«.

Potem pa pripoveduje člankar: kako so Hrvatje dajali državi najizborneje generale in najbolj vojaški materijal, kako so prelivali za državo reke krvi na nešteti bojnih poljih in si po tolikih dokazih zvestobe pridobili naslov »slovanskih Tirolcev« ter ime »črnorumen narod«.

V vihrab leta 1848 — pripoveduje dalje — so zastavljali svoje življenje... a danes? »Zopet teče hrvaška kri...«, ali se ne preliva po sovražnika, ampak po pripadnikih avstro-ogrskih vojske, kateri so Hrvatje dali enega Filipovića, enega Rodića, enega Jelačića! Ne bi mogli premagovati naraščajoče trpkosti, ako bi hoteli razreševati to narodnostno-psihološki zagonetko. Menda je že tako usojeno najzvestejšim narodom, da se jih najmanje upoštevajo. Istim Madjarom, ki si domišljajo, da imajo takorekoč pragmatičko pravico do revolucije, katero so tudi brezvestno izkoriščali vsikdar, so danes črnorumeni Hrvatje izročeni na milost in nemilost...!

Člankar opisuje, kako je bila nagodba med Hrvaško in Ogrsko prvotno — in izlasti od nje iniciatorja na ogrski strani, modrega Deaka — pošteno mišljena in sklenjena, a kako so vse pozneje madjarske vlade z mrzlim steam in trdo roko drobile hrvaško pravo, zapisano v nagodbi. Bolj in bolj strastno so se Madjari zarivali v idejo pomadjarjenja Hrvatske.

Hrvatski zastopniki pa, formalno voljeni, v resnici pa imenovani od bana, niso imeli nikdar poguma, da bi protestirali proti takemu zistemu. Sedaj se le, ko jim plamen narodovega ogorčenja šviga čez glavo, sedaj se le se je oglasil eden njih v ogrski zbornici, da je — ali le v najmilejših oblikah — zastopal pritožbe hrvaškega naroda. Ali govor posl. Tomašića je zvenel kakor ostra zatožba na adresu stranke, kateri pripada — gospod Tomašić! Sedaj je prekasno za take govore... Madjari so gluhi zanje.

In tu se obrača člankar na adresu njega, čegar ime zveni danes po vsem Hrvaškem kakor kletev. Mesto da bi grof Khuen-Hedervary skušal ostreiti se grehov in odpraviti vzroke ustaji naroda, pak je uprizoril pravo grozovlado. Toda bajoneti so dobri za vse, le za to ne, da bi človek nanje sel! Gibanje bo možno udušiti v krvi, ali ne bo možno pravice izgnati iz dežele kakor kakega neprijetnega agitatorja. In na Hrvaškem ne nastopijo normalni odnosi dotlej, dokler se ne povrnejo brez pridržka k pogodbenim praviciam in dolžnostim, obveznim za obe strani. Mir v kaki deželi, mir kakega naroda pa je že toliko vreden, da se mu žrtvuje kakov upravitelj, ki je po dvajsetletnem vladanju nasilstva došel do — nagle sodbe. To naj si pustite dopovedati v Budimpešti, kjer sploh veliko preveč naterajo svoje moči. Evolucij-

ska zmožnost madjarskega plemena ni tako velika, da bi mogla vsprejeti borbo na tri fronte: nemško, romunsko in slovansko. Omotica naj bi se enkrat umaknila stremženju, ker bo sicer vzdramljenje grozno. Vse tiste velike za podkupljanje uporabljene svete ne zadoščajjo več, da bi se v evropskem novinstvu vzdrževala legenda o »vitežkem narodu«. Madjari se imajo zahvaliti mogočnim zaščitnikom, da so mogli dosedaj svobodno gospodariti. Ali oni sami delujejo s svojo brezzmernostjo na to, da tudi v tem pogledu nastane sprememba. Maogo prijatelj itak nimajo, ker si jih niso znali pridobivati. Oni utegnejo zaiti v popolno osamljenje, pa ne bo — splendido. Še je čas za spreobrnjenje. Dogodki na Hrvaškem v svoji grozni luči naj bi vzdramili tudi ogrske oblastnike. Komplikacije mečejo reflekse tudi že na Cislajtanojo. Če tudi je dr. Koerber jugoslovanske poslance odurno zavrnil, dočim ima za Vsenemee vsikdar le sladke besede, četudi skuša olepšavati dogodke na Hrvaškem, vendar pa s tem ne prepreča utisa zagrebških dogodkov na pošteno javnost v tej polovici države. Tisto izvestno novinstvo pa, ki se razgreva z divjim obsojanjem izgrediv v Kišinevu, ki ogorčeno toži radi »tlačanja« Finlandije, ki pa je z zadovoljnostjo pritrjevalo, ko se je ono stran Litve cesarju zvest narod tlačil in gonil pred cevi pušk: to novinstvo izključujemo seveda. Stvar hrvaškega naroda je predobra, da bina na tej strani mogla vzbujati simpatije. Sicer pa se vsa poštena javnost postavlja na stran hrvaškega naroda. Skrajni čas je za poboljšanje. Krvavi dogodki na Hrvaškem kažejo, da politika nasilja, zapričeta od Kolomana Tisze, začenja odpovedovati službo. Ta politika se bo grozno maščevala, ako se tudi sedaj ne krene na druga pota in se ne povrnejo k tradiciji Deaka. Zadnji termin je za to.

V svojem državnozbornem poročilu pa piše »Politik« ozirom na odgovor, ki ga je dal g. Koerber v seji zbornice dne 22. t. m.: »Mej-klici, ki so jih rabili poslanci Biankini, Spinić in Ferri, ekliučje se na reke krvi, ki so jih Hrvatje že prelili za to nehvaležno državo, bi mogli vendar zadostno pončiti vlado o mišljenju, ki vlada mej temi poslanci in med njihovimi volilci. G. Koerber je bil končno jako razburjen in razdražen, sosebno tedaj, ko so hrvaški poslanci klicali, naj Koerber gre v Budimpešto poklonit se madjarskemu šovinizmu. Bled je postal od razburjenja in se je kljubovalno in jezno obrnil proti jugoslovanskim klopem, kakor da hoče posamične klicatelje osebnostno klicati na odgovor. Potem pa se je pomiril, ko je bil Biankinijev predlog odklonjen.«

Dogodki na Hrvaškem.

V soboto zjutraj imeli so dalmatinski državni in deželni poslanci na Dunaju dve uri trajajočo konferenco, v kateri so najprej deželni poslanci poročali o razpoloženju naroda v Dalmaciji, na kar se je višila razprava glede naprošene avdijence pri cesarju. Predlagalo se je tudi, naj bi se od ministerskega predsednika zahtevalo, da bi izposloval pri cesarju vsaj vsprejem deputacije petih članov.

Ob 3. uri popoldne so imeli poslanci pogovor z ministerskim predsednikom, na kar so izdali sledeči komuniké: »Poslanci dvorni svetnik vitez Vuković, dr. Klaić in profesor Perić bili so danes po nalogu vseh deželnozbornskih in državnozbornskih poslancev pri ministerskem predsedniku, da ga vnovič naprosijo izposlovanja avdijence pri cesarju.«

Komuniké pravi na to dalje, da je dr. Koerber izjavil, da je z ozirom na državno-pravno stališče in z ozirom na razmere v onostranski državni polovici avdijencija absolutno nedopustna.

Dalmatinski poslanci so se na to ob 6. uri popoldne (v soboto) zopet sešli in sklenili, da hočejo vsejedno v kabinetni pisarni predložiti prošnjo za avdijenco. Na to je v tej seji deputacija, ki je bila pri ministerskem predsedniku, poročala, da je isti (dr. Koerber) pozval dalmatinske poslance za naslednji dan na neko posvetovanje toliko glede vprašanja avdijence, kolikor glede gospodarskih vprašanj Dalmacije.

Dr. Koerber hotel je tako odvrniti pozornost dalmatinskih poslancev od dogodkov v Hrvatski in metati jim peska v oči z gospodarskimi vprašanji, kakor bi gibanje Hrvatov v Banovini in tudi v Dalmaciji ne bilo eminentno gospodarskega pomena.

Dalmatinski poslanci pa niso hoteli sesti na Koerberjeve limanice ter so — kakor je nadalje razvidno iz poročil — odklonili njegovo vabilo na razgovor.

Nadalje se je v tej konferenci dalmatinskih poslancev sprožila tudi misel glede izdavanja proklamacije na hrvaški narod, v kateri proklamaciji se ima povdarjati brezvestnost na Dunaju storjenih korakov in izraziti simpatije trpečim bratom v Hrvatski. Nadalje se je sprožila misel, da se v Zadru uprizori protestna manifestacija hrvaških členov dalmatinskega deželnega zbora.

Komuniké nadaljuje potem: »Akoija hrvaških državnozbornskih in deželnozbornskih poslancev služi izključno humanitarnim interesom na korist bratov v Hrvatski in Slavoniji. Namen zaprošeni avdijenci pri cesarju je bil jedino ta, naprositi vladarja, da bi svojo moč uporabil v pomiloščenje po nagli sodbi na smrt obsojenih Hrvatov ter v to, da bi na Hrvaškem prenehalo prelivanje krvi.« V zaključku izjavlja komuniké, da hrvaški poslanci niso namerjali nikake politične demonstracije in niso nikakor hoteli doseči, da bi se naša vlada na katerikoli način umešavala v hrvaške razmere.

Nagla sodba. Kakor smo že v soboto omenjali, je razburjenje najhujše v hrvaškem Primorju in najboljji dokaz za to je dejstvo, da je nagla sodba proglašena tudi v okrajih Sušak, Delnice in Bakar.

Minolega petka bil je tudi v Arelinu pri Vojniku na Štajerskem velik protestni shod radi dogodkov na Hrvaškem in je bila ob vihnem odobravanju soglasno vsprejeta resolucija, katera je bila prvič vsprejeta na veliken shodu v Trstu.

Iz Pittsburga v Ameriki došla je brzovjavka tamošnjih Hrvatov, kateri obljubujejo denarne prispevke.

Smrt junaka. V listih čitamo o nastopnem pretešljivem dogdoku. V Podsedu je neki kmet razgalil svoja prsa in jih nastvil orožnikom z besedami: »Tu notri je hrvaško srce, ako imaš poguma, ustreli!« Počil je strel in kmet-junak se je zgrudil mrtev na tla.

Vsprejem dalmatinskih poslancev na Reki. — V petek popoldne ob 3 in pol uri so prišli iz Dalmacije na Reko dalmatinski poslanci, ki so potovali na Dunaj zaradi avdijence pri cesarjem radi strahušnega atanja in prelivanja krvi na Hrvaškem. Na obali jih je pričakovalo več tisoč ljudi, med njimi množica gospej in gospi s cveticami. Došle je pozdravil posl. Erazem Barđić ter se jim je zahvalil v imenu reških Hrvatov in hrvaškega primorskega okraja, kateremu je on zastopnik, da so se tako zavzeli za tužno Hrvatsko. Banovina, katera danes trpi, ne pozabi nikdar na plemeniti čin bratov iz Dalmacije. Urnebesno klicanje: Živeli Dalmatinci! Živeli naši branitelji! Hvala vam, mili bratje! — razlegalo se je

po vsej obali in ni hotelo prenehati. Pripile so gospe in gospice ter jih obsule s cveticami in darovale vsakemu posebej po eno divno kito cvetja. Vse oči so bile solzne, vai so bili v silnem ganotju. Najbolj so plakali stari ljudje. V imenu Dalmatincev se je zahvalil posl. Milić, rekši, da so v Dalmaciji pretresena vsa srca in vse duše. Mi smo morali — je rekel — vam hitei na pomoč; zato potujemo na Dunaj, da dosežemo milost za obsojence in da preprečimo daljno prelivanje krvi po Banovini. Mi nismo pričakovali nikakega vsprejema na Reki; zato nas je iznenadil vaš pozdrav. Nam se mudi, mi moramo hitro naprej, da rešimo brate, ki so v smrtni nevarnosti in da izposlujemo boljše bodočnost naši skupni domovini.

Na to sta se siva starca, Barđić in Milić, stara tovariša iz narodnih bojev, objela in poljubila. Vse je bilo vznešeno; začeli so prepevati hrvaško himno »Lepa naša domovina« ter so se pevaje podali proti hrvaški čitalnici. Poslanci so šli v čitalnico, a narod je ostal zunaj in je napolnil vse trg in dober del korza. V čitalnici je čakal na dalmatinske brate predsednik baron Juraj Vrančani. Govoril je Dalmatincev dr. Trumbić ter povdarjal, kako velik je ta trenutek za ves hrvaški narod, — kako morajo sedaj Hrvatje porabiti vse svoje moči, da ohranijo svoj narodni obstanek — kako oni, ki bi morali braniti Hrvate, dopuščajo, da se na Hrvaškem vrše najhujše nezakonitosti ter se tako ves narod sili v obup in klanje. Nastop dalmatinskih poslancev je odločen; oni pokažejo, da se ne puščajo teptati.

Med tem je narod pred čitalnico akklamiral poslance. Na Balkonu se je prikazal dr. Smolaka ter pozval v kratkem nagovoru vse navzoče, naj se ne udajo, naj vstrajajo v borbi, dokler ne bodo izvojevane vse narodne pravice. Te besede so vzbudile nečuten entuzijazem med reškimi meščani. Tudi neki Italijani, ki so bili navzoči so se podali vseobčemu vznosenju ter vaklikali: Oj, to so ljudje! — Oj, to so junaki!

Dalmatincev se je pridružil tudi istrski poslanec dr. Dinko Trinajstić iz Pazina ter se je v imenu Istre podal z Dalmatinci na Dunaj. Zvečer, ko so poslanci odpotovali z brzovlakom proti Dunaju, bilo je zopet vse meščanstvo po koncu. Posebno divno so nastopile hrvaške gospe in gospice.

Ko so se dalmatinski poslanci na svojem potovanju na Dunaj v soboto, ob 4. uri zjutraj pripeljali na kolodvor v Građen, pričakovalo jih je tam nad 100 jugoslovanskih visokošolcev, kateri so jim napravili prisereno ovacijo. Na kratek nagovor nekega visokošolca, odgovoril je posl. Milić, ki je v ganljivem govoru povdarjal, da je nastopanje dalmatinskih poslancev za svoje brate v Hrvatski le izvrševanje njih častne naloge. Poslanci so visokošolcem zatrdili, da je vest o zažganju slike bana Khuena Hedervaryja popolnoma resnična.

Nadalje so poslanci ztrjevali, da je ogorčenje proti banu v Dalmaciji neopisno. O govorihi bili so poslanci in dijaki odkriti. Ko so se poslanci zopet odpeljali, pozdravljali so jih dijaki z navdušenimi »Živio«-klici in »Slava!«-klici na obešene.

V soboto popoldne so se na graškem kolodvoru zopet ponavljale demonstracije in sicer o priliki, ko so se še nekateri drugi dalmatinski poslanci vozili na Dunaj. Ti so potrdili vest o spopadu v Fužinah, kjer je bilo sedem oseb ubitih in med istimi tamošnja učiteljica. Pred prihodom vlaka so dijaki obkolili nekega kakih 30 let starega moža, o katerem so sumili, da je Hedervaryjev vohun. Isti je molčal na vsa zasramovanja in je o prihodu brzovlaka izginil.

Demonstracije proti Hrvat-
skemu banu na Dunaju. V soboto
popoldne se je na Dunaju izvedelo, da je
Khuen-Hedervary na Dunaju. Kakor blisk
je šlo to skozi srea jugoslovanskih dijakov.
Brezmejno ogorčenje jih je navdalo, ko so
videli, kako prihaja mož posredovat, da bi
Hrvat iz Dalmacije ne bili sprejeti pri ce-
sarju, kako obtožene, zločince, skuša že v
naprej potlačiti glas tožitelja. Brez vse agi-
tacije so se proti večeru vsi oni, ki so izve-
deli, da je ban na Dunaju, zbrali pri hotelu
»Erzherzog Karl«, kjer logira. Bilo jih je
okoli 300, mej njimi polovica Slovencev pa
tudi Srbov je bilo mnogo. Elementarno se
je mej njimi pojavil krik: Doli Khuen, pe-
reat!

Policija je seveda takoj mnogo-
številno nastopila vendar je demonstracija
trajala skoro pol ure. Pred početkom so
stopili demonstranti »kupaj in zapeli z zano-
som in občutkom »Lepa naša domovina« da
je odmevalo od prekrasnih palač »Kärntner-
strasse« tako lepo, da so instinktivno za pevi
sneli svoje klobuke mnogi okrog stoječi Du-
najčani, ki se jih je bila o tem nabrala ve-
likanska množica. Policija je pa aretovala
mnogo Slovencev in Hrvatov, in je, ko so
ob razhodu dijaki peli »V boj«, potegnili
gole sablje in naskočila demonstrante.
Nato so se ti razšli. Za Khuenta pa je bila
demonstracija dober nauk, da zanj kakor za
Judeža Iskarjota in Kajna ni več prostora
nikoder, kjer bi se umiril, kjer bi ne začel
ogorčenega Slovana in bi ga ne mogla do-
seči roka osvete, dokler se ne pogrezne v
tmino, da dela pokoro za svoje krvave
grehe.

Dodatek. V nedeljo popoldne so se de-
monstracije ponovile. Ob 1., ko naj bi imel
Khuen priti k ministru Szechenyju v Banka-
gasse, se je tam zbrala množica jugoslovans-
kih dijakov. Mej živžanjem in pereat-klici
je prišlo do hudih nastopov s policijo, ki je
danes aretovala mnogo več dijakov nego
včeraj. Nekaj vsučiliščnikov se je umaknilo na
univerzitetno rampo, a policija je tudi to
siloma izpraznila.

Iz Ljubljane smo prejeli o več-
rajanjem shodu:

Že ob 9 $\frac{1}{2}$ uri je bila vsa dvorana v
»Mestnem domu« napolnjena, ob 10h je bil
že skoro trg pred hišo premajhen za množico,
ki je prišla na shod. Videli smo ljudi iz vseh
slojev: rokodelcev, kmetov, delavcev, kakor
tudi nemalo inteligence. Ob 10h je gosp.
Gostinčar, vodja delavcev, otvoril shod, ter
predlagal g. dr. Ferrija predsednikom
shoda. Burno sprejeto. Ko je g. Ferri mno-
žico nagovoril in pozdravil, je prevzel besedo
g. posl. Žitnik. V navdušenih besedah je
govornik protestiral proti dogodkom, ki se
vrše na Hrvatskem ter sklenil: »Još Hrvat-
ska ni propala...« Za njim je govoril v
imenu narodno-napredne stranke gosp. dr.
Triller, v imenu delavcev katoliško-
narodne stranke pa g. Štefá. Oba sta
v vnešenih besedah povdarjala bratsko lju-
bav med Slovenci in Hrvati ter zato odločno
protestirala proti temu, da naša vlada do-
pušča volune banove v naši polovici in naše
slovenske polke proti našim bratom Hrvatom,
ki so vedno in vsikdar bili zvesti cesarju,
ki so s svojo krvjo rešili vso Evropo po
pred turškimi navali. Zaenit je stavek g.
Štefá: »Če se ne moremo mi Slovenci
združiti pod slovensko trobojnico, pa se pod
hrvatsko!« V imenu Hrvatov je govoril, g.
Magdič. Pojašnjeval je madjarsko podlo
prevzetništvo in nasilstvo in pokazal par re-
komandiranih pism, katera je dobil od
prta iz Hrvatskega. Govoril je še zastopnik
socijalnih demokratov. — Vsi govorniki so
bili pozdravljeni z »Živio«-klici. Ljudstvo je
bilo tako navdušeno kakor nikdar, niti ta-
krat ne, ko se je šlo za univerzo. Vedno in
vedno se je ališalo: Živeli Hrvati naši
bratje! Živio Jelačić! Pereat ban! pereat
Konj (-Khuen)! Pereat hijena (-Khuen-a).
Pereat Mongoli v Evropi! — Prečitano se je
potem kakih 15 došlih brzojavk (2 iz Trsta),
a na to resolucijo, ki je bila jednoglasno
vsprejeta. Ko je g. posl. Ferri zaključeval,
je bilo ljudstvo neopisno navdušeno. Zahva-
lil se je vsej Sloveniji ter obljubil, da tudi
Hrvatje nikdar ne pozabijo na nas. Poslovil se
je s solzmi v očeh. Na to sti zapeli društvi
»Slavec« in »Ljubljana« pesmi »Slovenec i
Hrvat« in »U boj!« — Štirje kmetje
so prijeli gosp. posl. Ferrija na
svoje krepke rame ter ga nesli po
dvorani. Ljudstvo ga je navdušeno po-
zdravljalo. A narod se ni razšel. Z dijaki

na čelu se je pomikala množica pred palačo
dež. predsednika, prepevaje »Lepa naša do-
movina«, »Banda svira, Jelačić Maršira, po
zeleni šumici Mažare bombardira« (kakor
zanaláš za to priliko) in pa »Još Hrvatska«.
Množica se je ustavila in vaklikala: »Smrt
banu!« »Abecug Madjari in Germani!« Po-
licija je demonstrante komaj spravila naprej.
Sprevod se je vil ob klicih »Živeli Hrvati!«
pred mestno hišo, kjer se je zapelo zopet
par pesmi. Ljudstvo je zahtevalo, da se
madjarski grb, ki je na neki hiši nasproti
mestni hiši, takoj odstrani. Policija ni ugo-
dila želji! Množica se je pomaknila do
»Mestnega doma«, kjer se je razobesila
hrvatska trobojnica zraven že obešene črne.
Ob tej priliki je eden policajev aretirал ne-
kega dijaka, a ga je takoj izpustil. Množica
je šla zopet pred mestno hišo ter zahtevala,
da se odstrani on madjarski grb. A policija je
demonstrante razgnala. Tako navdušeno še
ni bilo slov. ljudstvo nikdar kakor danes.
Živela Hrvatska! Abecug Hedervary!

P. S. Pozneje so vendar odstranili oni
madjarski grb.

Hreljin pri Bakru v hrvatskem
Primorju:

Tukaj so zaprli obče priljubljenega 75-
letnega župnika Urpanija, katere je bil pred
nedolgo poslanec tega okraja. Žajim so za-
prti tudi drugi ugledni rodoljubi zaradi
dogodkov na bližnjem kolodvoru Plase. Kdor
je le nekoliko na sumu, ga vodijo uklenje-
nega v ječo v Ogulin. V petek so bile po-
zovane žene in dekleta. Vse so prišle
odičene s hrvatsko trobojnico, a zato so bile tudi vse na mestu
zaprte!

Zvečer okoli 7. ure prišla je kompanija
vojakov ter je odvedla njih 33 na postajo
Plase, kjer so jih zaprli v odtočne
magacine, a one so bile vesele
ter vaklikale: Živela Hrvat-
ska! Doli z banom!

Kam jih odvedejo naprej, ne znamo.
A divno jih je bilo videti, kako zadovoljne
in postrtovalne so se pripravljale na pot. Za
soboto je bilo pozvanih še mnogo več. A no-
bena se nič ne boji. Vse so navdušene, tudi
take, ki niso bile pozvane, se same pri-
javljajo sodišču. Vse so solidarne.
Sudi se, da jih pojde v zapore več sto. V
zapore hodijo peva je rodoljubne hrvatske
pesmi. Prokleta ona roka, ki je napravila na
Hrvatskem toliko zla.

Iz Orievca na Hrvatskem. Tukaj
je narod proglasil naglo sodbo nad Heder-
varyjem in njegovo družbo. Dotične lepake
so oblasti takoj potrgale. Na to je bila pre-
cej pojačena četa orožnikov, ki naj bi bra-
nila našega župnika Krivoslava Beslića, ka-
teri je ljut Madjaron, pa ga narod zato tako
ljubi kakor vse Madjarone. Saj nosi on od
vsakega ptiča po eno pero, a od vruga tri
dlake. Zato mu je dobro in je srečen — do-
kler so tu orožniki!

Iz Zagreba javljajo, da je ban v pe-
tek sedel na znanem zagrebškem spreha-
lišču Cmrok z dvema svojima zvestima pri-
jateljema: z Erdődi-jem in Vladimirom Kre-
šćem. Okolo njega je bilo več nego 20
detektivov in polcajev, ki so ga čuvali. —
Srečen »narodni« ban! Tako skrbijo zanj, da
mu ni nikdar dolgočasno.

Verodostojnost uradnih ve-
sti!! Iz Zagreba nam piše povsem zanes-
ljiva oseba in izraža svoje ogorčenje nad pre-
drzno nistifikacijo javnosti, ker so bili uradni
listi raznesli v svet vest, da sta se pod-
maršal Canić in ban Khuen sprehajala
po zagrebških ulicah potem, ko je bil
znani spor med njima poravnani. To ni
res in je prosta izmišljena laž, ki je bila
vržena v svet z namenuom, da se pokaže,
kako silno močan in ugleden je ban
Khuen Hedervary.

V Zagrebu se ban ne prikaže na ulici,
ako nima okolo sebe čete stražnikov in vo-
jakov. Noben pošten človek se mu noče pri-
blizati. In s takim človekom naj bi se spre-
hajal hrvatski junak podmaršal Čanić!!

»Narodne novine«, glasilo hr-
vatske madjaronske vlade, se — kakor nam
poročajo, ker mi ne čitamo tega lista —
silno srde in psujejo list »Edinost«. Tem pro-
danim madjarskim jaslarjem sporočamo samo
to, da nas bi bilo sram, ako bi nas oni
hvalili!!

Na razpolago nam je zasebno pismo iz
Zagreba, datirano od dne 22. t. m. Iz
tega pisma posnemljemo:

Aretovanja so na dnevnem redu po vsej
Hrvatski. Zapirajo se ljudje vseh slojev in
obeh spolov. Zapori so postali premajhni,
zato se porablja jo zato tudi vojašnice. Žup-
nika v Grubišnjem polju, Jemersića, in nje-
govega kapelana so priveli v zapore uklen-
jena.

Palača prometnega ravnateljstva železnice
je krasna. Nad drugim nadstropjem pa so
zlate črke, s katerim se kriši zakon, ker tiste
črke sestavljajo napis: Madyar Kyraly Allam-
vassutak. Ta napis je bil prvi povod de-
monstracijam v Zagrebu.

Pred 10 dnevi je bila v nadbiskupskem
semenišču redarstvena hišna preiskava. Dva
klerika sta bila na mestu aretirana. Pismo
omenja kako so »usmiljenke« rešile mnoge, ki
so bili pred policijo pribežali na samostanski
vrt odprši jim vrata v Gunduličovo ulico.
Ali orožniki so potem navalili na opatico
in so preiskali ves samostan, da bi našli
onih, katere so iskali. Istega dne ob 1 $\frac{1}{2}$ 7
uri zvečer je šel kovač iz kožarnice proti
domu v Novo ves. Ko pa je došel do semenišča
pridrili so za njim konjeniki, a jeden njih
naravnost nanj. Kovač je vžvrnil konja s
tako silo, da je isti odletel. Na to pa re-
darji po kovaču s sabljami in naravno, da
je siromak podlegel tej sili. Z muko se je
privlekel do vrat, katera mu je odprl neki
svečenik. Notri so mu oprali in povezali
rane.

Naše ženske kažejo nepričakovano ener-
gijo. Povsod so poleg, povsod govore, pevajo
in kar kličejo javnim organom: Ako ste taki
junaki, pa zaprite nas vseh!

Takov je sedaj duh na Hrvatskem!

Iz Šibenika smo prejeli dne 21. t.
m.: Za danes sklicana redna seja občinskega
sveta. Po govoru župana dra. Kstelja in
enoglasno vsprejetih predlogih dra. Gazzari-
a v počasenje padlih junakov za svobodo
Hrvatske, je bila seja zaključena v znak
žalosti. Občinski svet je določil 500 kron
kakor začasno pripomoč rodbinam. Sklenilo
se je, da se izda oklice na meščanstvo. Ob-
činski svet se je brzojavno obrnil do cesarja
za pomiloščenje obsojenih in s prošnjo, da se
zaustavi prelivanje nedolžne krvi. Poseben
odbor nabira milodare. Mesto se je povilo v
črmino. V nedeljo se občina, društva in me-
ščanstvo udeležijo zadušnice. Dalje so brzoja-
vili cesarju: društva, meščanstvo, matere in
dekleta. Občina je zaprosila poslanca Bian-
kinija in župana dunajskega dra. Luegerja,
da se zavzame. Tuga neopisna, žalovanje
obče.

Došle so nam nastopne brzojake:

Dunaj 24. Ministerski pred-
sednik je odklonil prošnjo, da bi
izposloval avdienco. Vendar smo
zaprili avdienco. Odgovor dobimo poju-
tršnjim. Vse novine dunajske pretresajo ob-
širno našo akcijo iz večnoma simpatično.
Javao mnenje se najbolj bavi s hrvatskim
vprašanjem, celo bolj nego z macedonskim.
Ban je od včeraj tu. Sincči so bile velike
demonstracije Hrvatov, Srbov, Slovencev,
Čehov proti njemu. Redarstvo je razgnalo
demonstrante z orožjem, kar je na Dunaju
dosedaj neznašljano. Šest je bilo aretiranih. V ta
hip se vrši druga demonstracija. 4 zaprti.
Zbrani smo permanentno. — Vseh
Dalmatincev je tu 32, vsi, razun zadržanih
Mangjera, Šupuka in Ivčevića. Poslednji
pride pojutršnjim. Borelli je došel. Iz Istre
sta Spinčić in Trinajstić. Iz Trsta dr.
Ry b á r, Ivan G o r i u p pride jutri.

Sv. Peter v šumi (Istra) 24. Radi
žalosti v banovini za danes napovedana ve-
selica čitalnice izostala.

V o l o s k o 24. Občinski zastop voloski
je danes sklenil enoglasno, da pošlje kralju
brzojavno prošnjo, da se zaustavi prelivanje
hrvatske krvi. Dovolilo se je 400 kron za
padle žrtve, a svetovalci so zbrali med seboj
400 kron. Seja je bila zaključena v znak
žalosti.

Spljet 24. Meeting mnogoštevilno
obiskan. V gledališču in okoli istega na ti-
soče naroda, Hrvatov in Hrvatov, iz Spljeta
in okolice. Došlo je odposlancev iz vseh ob-
čin v okolici. Velika množica brzojavk v
pridruženje k sklepom. Govorili so predsed-
nik Mihajlović, Bulić, Mikačić, Kapić, soci-
jalist Dorbić, Stražić, Kastelanin Valetin,
pesnik Katalinić Krževačević V r n e s se za-
hvalil na udeležbi. Sklep shoda izraža ogor-

čenje in solidarnost, protest proti nasilju,
občudovanje nesrečnim bratom, nado v svo-
bodo in jedinstvo naroda iz krvi mučeni-
kov. Sprevod s črnim nadpisom »Slava mučeni-
kom« je tiho in dostojanstveno obšel vsa
mesta. Na gosposkem trgu klici: Slava mu-
čeničnikom! Pereat Hedervary! Živela Hrvat-
ska! Odpevali so himno. Utis silen, veli-
čanstven. Dr. Mihajlović.

Tržaške vesti.

Maša zadušnica za žrtve na Hrvat-
skem. Včeraj ob 8. uri zjutraj se je vršila
v tukajnji cerkvi Novega Sv. Antona maša
zadušnica za žrtve Khuen Hedervaryjevega
tiranstva na Hrvatskem. Da si ni bilo nikake
agitacije in je bila maša naznanjena še le v
soboto s kratko notico v »Edinosti«, je bila
vendar velikanska cerkev natlačena občinstva.
Po maši se je narod mirno razšel in je bil
tako ves ogromni policijski aparat, ki je bil
nastavljen v cerkvi in v bližnji cerkve, brez
potrebe.

Na manifestacijski shod v Ljubljani
sti bili odposlani iz Trsta nastopni brzojavki:

Iz dna duš pridružujoči se vaši mani-
festaciji kličemo: neporušna bodi bratska
vez med narodom slovenskim, hrvatskim in
srbskim v tešilo v časih žalosti in v pod-
krepljenje vere v srečno skupno bodočnost!
Zora puca bit če dana!

Tržaški Slovenci.

Pozdravljamo zborovalce glavnega mesta
velike Slovenije bele Ljubljane. Prednjačite
nam v borbi proti tlačiteljem naše svobode!

Tipografi »Edinosti«.

Iz Ríemanj nam pišejo: Danes zjutraj
razvesili so ríemanjski fantje na neki murvi
v vsi črno zastavo (radi dogodkov na
Hrvatskem).

Popoldne ob 3. uri in pol je prišel bo-
ljunski orožniški poveljnik k županu Ber-
donu, da mora sueti zastavo na povelje okr.
glavarja. Ker je župan protestiral, so orož-
niki prisilili nekega Andreja Zuljana, da je
snel zastavo, katero so potem orožniki od-
nesli. Oba žandarma sta Nemca! Ogorčenje
veliko!

Kje so nesramneži? Pišejo nam: Ker
ste zadnjič objavili, kako je neko človeče
predbaciovalo slovenskim delavcem nesramno
prosjajenje, dovolite, da navedemo — v do-
kaz, kje da so nesramneži — sledeči slučaj:
Minolega leta je bila v Ljubljani stavka zi-
darjev.

Med tedanjimi delavci te stroke je bilo
veliko število delavcev iz Italije. Le ti so
šli k štetju šrajkarjev in so prosili de-
narja za potovanje v domovino.

Vodstvo je ugodile prošnji, ali Lahi,
mesto da bi bili šli drugi dan domov — so
šli na delo v kljub dejstvu, da je še trajal
štrajk!! Kje so torej nesramneži?

Je li nesramnež oni, ki je z dobljenim
denarjem šel res domov, ali pa oni, ki so
prosili in dobili podporo za potovanje v do-
movino, a so potem kvarili stavko?!

Izzivanja se ponavljajo! Nekaj let
sem, odkar je neki Žid uglasbil poznano pe-
sem: »Nella patria«, se ta pesem prepeva
vselej, ko se hoče žaliti slovanski del trža-
škega meščanstva. Ta pesem, s katero se pre-
povedujejo v Trstu vsi, vsi jeziki — izvemši
— seveda — laškega, je na dnevnem redu
ob vsaki in tudi najmanjši demonstraciji.

Minoli četrtek so tržaški Italijani de-
monstrirali baje laškemu vsučilišču v pri-
leg. Te priliko bi bili morali — vsaj naše
skromno mnenje je tako — izrabiti dostojno,
ako jim je res za to, da dosežejo svoje lastno
vsučilišče. Ali kakor da je neko prokletstvo
nad njimi: oni ne morejo manifestirati, da ne
bi ob enem žalili svojih sodeželanov, ki jim
niso čisto nič nasprotni ob tej priliki! —
Kakor da nimajo nič bolj pametnega, kar bi
mogli zapeti, so tudi ob tej priliki krulili
svojo »Patrio« ter tako izzivali in žalili nas,
ki smo že itak žaljeni, s tem, da nam ta »li-
beralna« signoria ne privoščja niti ene ljud-
ske šole v Trstu!

Naši sosedje so pobesneli — drugače si
ne moremo tolmčiti zadajega njihovega na-
stopa proti nam v gledališču »Politeama Ros-
setti« in potem na tržških ulicah.

Avstrijske vlade se branijo odpreti v
Trstu laško vsučilišče, ker se taje boje, da
bi se potem tu še intenzivnejše gojil irreden-
tizem, čemur pa laški poslanci vedno ener-
gično oporekajo!

Na zadnjem shodu pa so ravno ti vedni
prosili za vsučilišče upili (tako poročajo
laški listi): »Viva l' Italia«, peli Garibaldi-

jevo himno, peli, kakor rečeno, izzivalno, Patriot
in demonstrirali pred italijanskim konzulatom!

Mi pa bi menili, da je to pot, po kateri
ne pridejo do onega — kar zahtevajo! Kajti
po sličnih demonstracijah dobiva odpor vladin
le podkrepljenje, a ob enem morajo vstajati
slovanskim poslancom zelo resni pomisleki
proti italijanski aspiraciji.

Tudi nam že presedajo ta večna izziva-
nja in zagotovi moremo naše sosede, da se
opečejo prej ali slej s takimi izzivanji!

Mi si gotovo ne dajamo zapovedovati,
kateri jezik naj govorimo! In to ne po laških
bedastih zagrizenih in ne po še bolj divjih
slovanskih odpadnikih.

Mi smo zmožni za to, da pokažemo laški
gospodi, da tudi mi smo tu doma na svoji
zemlji in da ne dopuščamo nikomur, da bi nas
žalil in to celo brez vsakega povoda!

Gospoda Italijani naj le igrajo se spečim
levom ali vedo naj, da ta lev ne spi trdaega
spanja, ampak se vzbuja in motri in se
pripravlja.

Ko bo mera polna, utagne ta lev poka-
zati, da je on tu v svojem »brlogu«, iz ka-
terega bodo morali prej oni, ki ga iz-
zivljajo.

»Mera je polna!« je vskliknil na laškem
shodu g. Hortis! In: mera je polna!! vskli-
kamo tudi mi!!

»Abasso i sciavi!« Tako je nek sin
dedne kulture zapisal na slovensko tablico,
razobečeno v centralnem poštnem poslopu.
Omenjeni lopov je gotovo porabil priliko, ko
ni bilo navzočega poštnega vratarja, ker ko
bi bil ta opazil navedeno lopovstvo, bi do-
tičnik slano plačal to »junaštvo«.

Da se stvar ne ponovi, priporočamo
slav. poštnemu vodstvu, naj omenjeno tablico
da vložiti pod steklo, okvir.

Irredente ni! V noči med soboto in
nedeljo so neki »otročji« potrosili na Veli-
kem trgu barvanega prahu in sicer belo-
rudeče-zeleno. Pometsči, hoté pomesti ta
trobojni prah, so pomohili in to je — po-
magalo!

Prah se je prejel se tlakom in tako je
bila na tlaku Velikega trga
italijanska zastava!

So pač poredni ti vladni — »otroci«!!
Sedaj naj kedo reče, da je v Trstu irre-
denta!

V Vidmu je tudi ni. Saj so o zadnji
manifestaciji, prirejeni proti Avstriji, zažgali
— samo tri črnorumené zastave! To isto se
je zgodilo po vseh italijanskih mestih, kar
pač dovolj jasno dokazuje, da irredente ni!

Nesramnež. Pišejo nam: Neki nesra-
mnež, ki sliši na ime Pepi Firar, je mizolo
soboto dne 23. t. m. na shodu mizarskih
delavcev rekel, da Hrvatje hodijo v Trst
delat konkurenco domačinom in to osobito
na postavljanju parketov!

Dotično revše je še dodalo, da treba,
temu navalu Hrvatov postaviti »arange«, da
se jim tako zabrani prihod v naše mesto.

Ob stotinah mizarskih delavcev iz Ita-
lije se ni nikdo izpodtikal, kar bi pač bilo
bolj na svojem mestu, nego pa aramotenje
slovanskih delavcev.

Temu Pepetu je nek drugi delavec
pokadil pod nos ter zahteval naj takoj prekliče
omenjena žaljenja, ker da ga v nasprotnem
slučaju vrže iz dvorane.

To opetovano zabavljanje na shodih mi-
zarskih delavcev, proti slovanskim delavcem,
nam pač jasno kaže, kako se v nekaterih
delavskih krogih goji »meinarodnost«!

Izlet v Herpelje. — Pevsko društvo
»Kolo« priredi dne 14. junija korporativen
izlet pod društveno zastavo v Herpelje.

Tamošnje pevsko društvo »Zvezda« pri-
redi namreč omenjeni dan velik koncert,
na katerem bodo sodelovala razna pevaka
društva.

Za izlet v Ajdovščino. Podpisani opo-
zarja vse one, ki žele, da jim podpisani pre-
skripi vozove, da se prijavijo za to najdalje
do četrtega dne 28. t. m. Oni, ki bi se pri-
javili pozneje se vsprejmejo le v toliko, koli-
kor bo na razpolago prostora.

Voznja tja in nazaj stane 5 kron na
osebo brez izjeme.

ODBOR
pevskega društva »Kolo«

Dramatično društvo v Trstu priredi
v soboto, 30. maja 1903 v »Narodnem domu«
v Barkovljah gledališno predstavo: »ženski
Otel«. Igrokaz v 3 dejanjih. Napisal Aleksan-
der Dumas; prevel Fran Schmidt; vpriporil
režiser Adolf Dobrovolsky. V igri nastopijo
členi slovenske drame v iz Ljubljane. Zače-
tek ob 8. uri zvečer. Cene: Vstopnina 30

nč. (60 st.), sedeži od I.—VI. vrste 40 nč.,
(80 st.), sedeži od VII. vrste naprej 20 (40
stot.).

V nedeljo, 31. maja 1903. se uprizeri v
gledišču »Fenice« s sodelovanjem členov slo-
venske drame iz Ljubljane prvičkrat »Deseti
brat«. Narodna igra s petjem v 5 dejanjih.
Po Jurčičevem romanu spisal Fran Govekar;
režiser g. Matevž Žužek. Začetek ob 7 uri
in pol zvečer. Otvoritev blagajne ob 6. uri
in pol. Cene: vstopnina v prtiličje 50 nč.
(1 K), vstopnina za vojake in dijake 30 nč.
(60 st.), sedeži v prtiličju: fotelji od I. do
V. vrste 80 nč. (1 K 60 st.), od VI. do XII.
vrste 50 nč. (1 K), klopi od XIII. do XVII.
30 nč. (60 st.); lože 4 gld. (8 K). Vstopnina
na galerijo 20 nč. (40 st.). Vstopnice in se-
deži za obe predstavi so na prodaj v kavarni
»Commercio«.

Vpored narodnega slavlja v Ajdov-
ščini-Sturje dne 1. junija. 1. Predvečer
slavnostnega dne mirozov po Ajdovščini-
Sturju.

2. Na slavnostni dan: a) ob 4 uri zjut.
budnica; od 9. ure predp. do 2 pop. spre-
jemanje društev in gostov. b) 3¼ obhod
društev po Ajdovščini-Sturju med katerim
pozdravita ista občinska zastopa Ajdovski in
Šturški. c) narodno ženstvo odiči društvene
zastave spominskimi trakovi in lavorjevimi
venci, d) koncert, vpored istega: 1. Pozdrav
1) P. H. Sattaer: »Vrbica« poje društvo
»Kolo« iz Trsta. 2) A. Förster: »Domu«
poje »Glasbeno i pevsko društvo« iz Gorice.
3) F. Ferjančič: »Oj slovenska zemljica«
poje pevsko društvo iz Rihemberka-Brijij. 4)
D. Jenko: »Što čutiš Srbije tužni« poje
društvo Školj iz Šmarji. 5) A. Foerster:
»Naše gore« poje »Pevsko in glasbeno društvo
iz Gorice. 6) F. Ferjančič: »Oj »sijaj sijaj
solnce« poje društvo »Nanos« iz Goč. 7)
Ferd. Juvanc: »Pastir« poje »Pevsko društvo
iz Dornberga. 8) A. Foerster: »Pobratimija«
poje »Pevsko društvo« iz Šturij. 9) Iv. pl.
Zaje: »Slava delu« poje društvo »Kolo« iz
Trsta. 10) Telovadba: a) proste vaje b) vaje
na orodju. 11) Ples.

Razun že navedenih društev, so se še
prijavili: Slovenska čitalnica v Kanalu z
zastavo, gasilno društvo iz Vipave, bralno
društvo iz Sela, pevsko društvo »Nanos« iz
Goč in bralno društvo iz Sv. Križa.

Dražbo promišnin. V torek, dne 26.
maja ob 10. uri predpoludne se bodo vsled
sredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za o-
vilne stvari vršile sledeče dražbe promišnin:
Rojan 2, hišna oprava; ul. dell' Acquadotto
33, hišna oprava; ul. dell' Acquadotto 10,
hišna oprava; ul. Satta Fontane 32, železna
blagajna; ul. della Tesa 661, hišna oprava;
ul. Kandler 5 in ul. Galileo 4, voz, konji in
razno; ul. Commerciale 14, hišna oprava;
Salita al Promontorio 1, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer
ob 7. zjutraj 18.7, ob 2. uri popoldne
23.1 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 768.7.
— Danes plima ob 8.14 predp. in ob 7.12
pop.; oseka ob 0.11 predpoludne in ob 11.48
popoldne.

Vesti iz ostale Primorske.

× Sadna razstava in vinska pokušnja
v Prvačini. Sadjarska in vinarska društva
na Vipavskem prirede za Binkoštno praznike
v Prvačini razstavo črešenj in drugih ranih
pridelkov, katerim pridružijo tudi poskušnjo
domačih vin. Razstava se odprta na Binkoštno
nedeljo ob 10. uri predpoludne in bo odprta
do Binkoštnega torka zvečer. Na Binkoštno
nedeljo popoldne se bo vršil ob enem v
Prvačini »drugi vipavski kmetijski shod«, na
katerem se bo razpravljalo osobito o zbolj-
šanju vipavskega sadjarstva. Tržaški okoličani,
ki se udeležé veselice v Ajdovščini, imeli
bodo torej lepo priliko, da si ogledajo na-
predek naših Vipavcev. Kdor se odpelje s
prvim vlakom ob 6.20 iz Trsta, pride v Pr-
vačino ravno za otvoritev.

× Od sv. Antona, dne 17. maja 1903:
Veselice, napovedane za dne 10. t. m. in
prenešena radi slabega vremena, obdržavala
se je v nedeljo dne 17. t. m. Sicer so obilni
oblaki pretili tudi sedaj, vendar se je vreme
popoludne zjasnilo in prišlo je ljudi iz vseh
bližnjih krajev: iz Dekanov, Pobegov, Truš, Marezig itd. Čast gre posebno domačim lju-
dem in onim iz Pobegov, kateri so se ade-
ležili v obilnem številu.

Vpored se je vršil točno, le pevsko
društvo »Skala« iz Kubeda je izostalo; ne
vemo zakaj.

Odlikovali so se posebno pevci in pevke
iz sv. Antona pod vodstvom domačega g.
učitelja in oni iz Pobegov pod vodstvom na-
dopolnega pevovodje Avg. Moženica. Tudi
pevski zbor »Straža« iz Truš pel je v občo
zadovoljnost.

»Pevčeve klete« je deklamovala g. ca
Urša Križman jako lepo; žal, da je poslušalci
na odprtem prostoru v zadnjih vrstah niso
dobro slišali. Krasno je deklamovala tudi g. ca
Ana Maslo pesem »Ojki«.

Poučna igra »Ne udajmo se« igrala se
je precizno. Videlo se je, da so se igralci
pridno pripravili. Glasen smeh je provzočal
g. Miha Turko, društveni predsednik, v ulogi
dra Zavijača v ponošenem fraku in starem
cilindru.

Uloge igre »Ne udajmo se« bile zastopane
tako-le:

Dr. Zavijač: g. M. Turko (Čermal), Ju-
rij Korenjak: g. Iv. Jakomin. Obč. A. Muha-
g. Strnad. Župan Černič: g. Lazar Ja-
komin, hči županova: g. ca Ana Maslo, žena
županova: g. ca Križman Urša.

Med posameznimi točkami vsporeda svi-
rali so dobro izvežbani mladi godei iz Po-
begov pod vodstvom g. N. Pečariš, izbrane
komade.

Oder je bil lepo napravljen, mnogošte-
vilne slovenske zastave so se vile v zraku in
ves prostor je bil lepo odičen.

Postrežba je bila pri g. Dellavavia jako
dobra, a vino izvrstno.

Krasna lega pri sv. Antonu, milo pod-
nebje, prijetna zabava in dobra postrežba je
morala delovati jako ugodno na vse ude-
ležnike.

Popotnik.
Dostavek. Darovali so g. Rudolf Pe-
čariš 2 kroni, velč. g. Ivan Pipan 5 K.

Čast in hvala gre vlč. g. Iv. Pipan,
častnemu členu društvu »Sloboda«, kateri je
stvar podprl z lepimi besedami, a onim, ki
proti dobri in koristni stvari rijejo, pa izre-
kamo zaslužen grajo.

Predsednik:
Mihael Turko.

Iz Dutovelj nam pišejo: Dne 6. t. m.
je bila pri nas volitev novega županstva.
Županom je bil izvoljen — v drugič —
gospod Ivan Ravbar; prvim podžupanom
Ivan Gomizelj iz Dutovelj, drugim Luka
Tavčar klesarski mojster iz Godin, tretjim
Josip Tavčar iz Dutovelj.

Toliko župan kolikor podžupa je so
pravični in umni možje in je upati, da bodo
dobro delovali za blagor občine.

Tudi imamo vrednega tajnika v osebi
g. Ivana Vrabca in vestnega slugo, ki je
celo zmožen treh jezikov.

Naša želja je torej, da bi vsi občinski or-
gani zložno delovali za blagor občine.

Gospodarstvo.

Banka »Slavija«. Življenski oddelek
tega slovenskega zavarovalnega zavoda izka-
zuje za I. četrtletje 1903 take sijajne vspehe,
da jih je treba upoštevati. V teh treh mese-
cih je bilo predloženih 1950 oglasil za kapi-
tal K 5 295.760.—, od katerih se je sprejelo
1507 za K 4,108 960.—. Kapitalov in po-
kojnine bilo je v tej dobi izplačano kron
372.052.50.—. V dobi svojega obstanka iz-
plačala je banka v vseh oddelkih kron
73,692.032.88, rezervni fondi so narasli za K
16,906.032.—, dividende pa je bilo dosedaj
izplačane K 1 061.854.37, ker »Slavija« kot
vzajemni zavod razdeljuje ves čisti dobiček
med svoje člene.

Iz navedenih števil je jasno, da občin-
stvo priznava prednosti tega velikega slo-
venskega zavoda, kateri se šteje vsled svo-
jega mogočnega razvoja med prve denarne
zavođe v Avstriji.

Narodno-gospodarsko stališče pa zahteva
od vsakega Slovana, da se pri izbiri zavaro-
valne obrne do zavoda, ki je znan, da je dober
in veskozi slovanski.

Brzjavna poročila.
Avdijsenca ni dovoljena.
DUNAJ 25. (B) Kakor dozna-
jemo, ni ustreženo prošnji poslancev iz
Dalmacije za dovoljenje avdijsenca pred
cesarjem. Prošnja je odklonjena po
predlogu ministerskega predsednika iz
vzroka, ker notranje stvari dežele ogrske
krone (Ni res, mi poznamo le krono
Sv. Štefana! Op. ur.) ne morejo biti
predmetom pritožb iz dežel in kraljestev,
zastopanih v državnem zboru.

Izgredi v Ljubljani.
LJUBLJANA 25. (B) Pozno zvečer je
prišlo na različnih krajih mesta do večih iz-
gredov. Precejšnje gruča izgrednikov, med
katerimi je bila tudi mladina, so kričaje ho-
dile po mestu. Na južnem kolodvoru se je
povodom odhoda posl. Ferrija zbrala velika
množica, ki je klicala »pereat!« banu. Na
stotine demonstrantov se je ustavilo pred
nemškimi kazinom, kjer so najprej peli neko
slovensko pesem in potem vsklikali »Živeli
Hrvatii!« in »pereat ban!« Naenkrat je bilo
oddanih iz množice več strel v.
Strel je razbil eno šipo kavarne v kazinu in
je zadel ob nasprotno steno lokala, ki je bil
dobro obiskan. Ob enem so izgredniki me-
tali kamenje proti kazini in so pobili vse
šipe na oknih kavarne, ki so obrnjena proti
zvezdi. Tudi šipe na oknih Mahrove trgovin-
ske šole in na palači Auersperg so bile raz-
bite. Ker se je redarstvena straža izkazala
nezadostno, so vojaki in orožniki intenzivno
patrulirali po mestu, na kar je nastopil mir.

Vrvenje v Dalmaciji.
ZADER 24. (B) Danes popoldne je
bil v Splj-tu shod, ki je v sprejel resolucijo,
ki je izražala goročenje radi dogodkov na
Hrvatskem in radi banovega postopanja.
Tudi v Dubrovniku se je vršil shod radi
dogodkov na Hrvatskem. Srbi so pisмено
izrekli svojo obsodbo na postopanju ogrske
vlade. O prihodu parnika »Zagreb« ogrsko-
hrvatske družbe je bila demonstracija radi
snetja ogrske poštné zastave. — Posegla
sta vmes orožništvo in vojaštvo in sta vpo-
stavila mir. Zaprt je bila ena oseba, ranjen
nihče.

Protesten shod radi dogodkov v Ino-
mostu.
GORICA 24. (B) Na protestnem shodu,
ki se je vršil v gledališču, je bil v sprejet
isti sklep kakor v Trstu. Govorniki, med
katerimi sta bila tudi župan Venutti in dr.
poslanec Verzeznassi, so protestirali proti
dogodkom v Inomostu ter so zahtevali ita-
lijansko vseučilišče v Trstu. Govor socijali-
stičkega zastopnika Zei-a proti politiki ita-
lijanskih državnozbornskih poslancev je izzval
živahno oporekanje. Posl. Lenassi je branil
postopanje kluba.

Dirke v — smrt.
PARIZ 24. (B) Danes so pričele dirke
z avtomobili Pariz-Madrid. Dogodile so se
mnoge nesreče. Do sedaj so bili ubiti: 2 me-
hanika, 2 vodje vozov in 4 gledalci. Pet vo-
dij vozov je težko ranjenih.

PARIZ 25. (B) Minister za notranje
stvari je prepovedal nadaljevanje dirk Pariz-
Madrid na francoskih tleh.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK.
Lastnik konsorcijske lista »Edinost«.
Natisnila tiskarna konsorcijske lista »Edinost« v Trstu

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Svoji k svojim!
ZALOGA
pohištva
dobro poznane
tovarne mizarske zadrage v Gorici (Solkan)
vpisane zadrage z omejenim poroštvom
prej Anton Černigoj
Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)
št. 1. hiša Marenzi.
Največja tovarna pohištva primorske dežele.
Solidnost zjamčena, kajti les se osuši
v to nalašč pripravljenih prostorih s tem-
peraturo 60 stopinj. — Najbolj udobna, mo-
derni sestav. Konkurenčne cene.
Album pohištva brezplačen.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Babica KATARINA KLEDE, ul.
Alfieri št. 2/A se priporoča
o potrebah ter sprejema
na dom.

Tovarna pohištva
Aleksander Levi Minzi
— ulica Tesa št. 25. A. —
(v lastni hiši.)
ZALOGA:
Piazza Rosario (šolsko poslopje).
Cene, da se ni bati nikake konkurence.
Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi
po posebnih načrtih.
Ilustrovan cenik brezplačno in franko.

Vsak član ima po preteku petih let
pravico do dividende.

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne
podpore v narodne in občnokoristne
namene

Ana: omični muzej je samo za odrasčene in vsak petek odprt le za gospo.

v trgovinski ulici 2 (pri trgu vojašnice).